

POSTANOWIENIE

26 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 26 października 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa L.K.

przeciwko P. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej L.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 30 listopada 2021 r., VI ACa 115/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2 700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powódki L.K. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 września 2020 r. w sprawie przeciwko P. S.A. w W. o zapłatę i orzekł o kosztach postępowania.

Powódka wniosła skargę kasacyjną, w której zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w całości i wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

W odpowiedzi pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano nieważność postępowania, istotne zagadnienie prawne i oczywistą zasadność skargi. Skarżąca wskazała, że Sąd Apelacyjny odmówił powódce prawa powoływania się na zarzut uchybienia przepisom postępowania z uwagi na fakt, iż pełnomocnik powódki nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. co do pominięcia dowodów z zeznań świadka oraz dowodu z opinii biegłego ds. bankowości.

W sprawie nie stwierdzono przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nieważność postępowania występuje wtedy, gdy strona postępowania wbrew swej woli zostanie faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części. Stwierdzenie, czy taki stan nastąpił, wymaga rozważenia, czy w konkretnej sprawie nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, czy uchybienie to miało wpływ na możliwość działania strony oraz, czy pomimo zaistnienia tych dwóch przesłanek strona mogła bronić swoich praw. Tylko przy kumulatywnym spełnieniu tych wszystkich przesłanek można mówić o skutkującym nieważnością postępowania pozbawieniu strony możliwości obrony swoich praw. Sytuacja taka nie wystąpiła w niniejszej sprawie. Okoliczności przytoczone przez skarżącą nie wskazują, że została ona pozbawiona możliwości obrony swych praw w przyjętym rozumieniu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy

i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Wniesiona skarga kasacyjna nie spełnia powyższych kryteriów. W istocie zagadnienie prawne powołane przez skarżącą stanowi pytanie o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa.

W świetle art. 162 k.p.c. stronie zastępowanej przez profesjonalnego pełnomocnika (z wyboru lub z urzędu), która nie zgłosiła zastrzeżenia do protokołu najpóźniej na kolejnym posiedzeniu, nie przysługuje prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania. Skutku tego nie niweczy wypowiedzenie lub cofnięcie pełnomocnictwa. Zgodnie z ogólnie przyjętym poglądem, przesłanka ekskulpacyjna (brak winy) powinna być uprawdopodobniona niezwłocznie po ustaniu przyczyny niezgłoszenia zastrzeżenia. Jako okoliczność usprawiedliwiająca niezgłoszenie zastrzeżenia wskazuje się chorobę, nieobecność spowodowaną siłą wyższą itp. W toku postępowania przed sądem pierwszej instancji ani w postępowaniu odwoławczym powódka nie powołała się na takie okoliczności ekskulpacyjne.

W analizowanej skardze kasacyjnej nie wykazano również oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podniesione zarzuty stanowią jedynie polemikę z wykładnią przepisów prawa dokonaną przez sąd. Ponadto w konstrukcji skargi zachodzi logiczna sprzeczność, ponieważ te same argumenty nie mogą jednocześnie dowodzić występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i oczywistej zasadności skargi.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1964).

a.g.

[ał]